Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Jeugdplatform Amsterdam
Jacob Bontiusplaats 9
1018 LL Amsterdam

Amsterdam, 17 november 2026

Reactie op jullie advies over de transitie en bezuinigingen in de jeugdhulp

Beste jongeren en ouders van het Jeugdplatform Amsterdam,

Kinderen moeten in Amsterdam kunnen opgroeien met steun van de mensen om hen heen, thuis, op school en in de buurt. Als daar iets knelt, willen we de ondersteuning zoveel mogelijk op die plekken organiseren. Dat is de inhoudelijke opgave waar we met de Amsterdamse Jeugdvisie voor staan. Het vraagt van scholen, kinderopvang, het OKT, buurtteams en jeugdhulpaanbieders dat zij hun kennis en inzet rondom kinderen en gezinnen bij elkaar brengen. Ook andere problemen die het opgroeien moeilijk maken, zoals schulden of zorgen over wonen, horen daarbij. Aanvullende jeugdhulp moet beschikbaar blijven wanneer die nodig is.

Deze verandering gaat verder dan het *anders* organiseren van jeugdhulp. We willen dat meer kinderen met passende ondersteuning naar de kinderopvang en school in hun eigen buurt kunnen en dat meer kinderen veilig thuis kunnen (blijven) wonen. Daarvoor zijn deskundigheid en hulp in de dagelijkse omgeving nodig. Dat vraagt ook om goed te kijken naar wat een gezin werkelijk helpt en wat ouders en hun netwerk kunnen dragen.

Tegelijkertijd daalt de rijksbijdrage voor jeugdhulp en moeten we onze uitgaven daarmee in overeenstemming brengen. Die financiële opgave loopt vooruit op een aantal landelijke maatregelen en valt samen met de transitie in de jeugdhulp. Dat vraagt om scherpe keuzes en een fundamenteel andere manier van kijken naar ondersteuning voor kinderen en gezinnen. Het vraagt om een manier van werken waarbij problemen eerder worden aangepakt, kinderen niet onnodig afhankelijk worden van specialistische zorg en intensieve zorg beschikbaar blijft voor wie dit nodig heeft. Op 20 oktober spraken wij elkaar over de transitie en de maatregelen die we voor 2027 en 2028 voorstellen, de investeringen die deze verandering moeten ondersteunen en de risico's die daarbij bestaan.

Dank voor jullie advies dat jullie schreven na ons gesprek. Jullie ervaringen laten zien waar het in de praktijk nog tekortschiet: niet gehoord worden, lang wachten en als ouder zelf de hulp moeten organiseren. Wij begrijpen dat jullie advies geen instemming met de bezuinigingen betekent. Hieronder reageren we op elk van jullie elf adviezen. We geven aan wat we overnemen, waar we een andere keuze maken en wat nog uitwerking vraagt.

1 Eerst de basis op orde en daarna pas bezuinigen

Jullie advies: Jullie vragen om het OKT, het onderwijs, de sociale basis en de samenwerking tussen domeinen eerst te versterken en te financieren, voordat op aanvullende jeugdhulp wordt bezuinigd. Zo moet worden voorkomen dat gezinnen tussen wal en schip vallen.

Onze reactie: Dit advies nemen we gedeeltelijk over. We versterken de basis, onder meer met een structurele overheveling van € 3 miljoen naar het OKT vanaf 2028, en de investeringen in onderwijs en kinderopvang voor het opzetten van de kinderopvang- en onderwijszorggroepen. Via de bestuursopdracht voor de realisatie van de Amsterdamse Jeugdvisie verbinden we de inzet vanuit onder meer onderwijs, armoedebestrijding, schuldhulpverlening, jeugdgezondheidszorg en sport.

De volgorde die jullie vragen, kunnen we niet voor de hele transitie aanhouden. De besparingen beginnen terwijl de versterking nog loopt. Amsterdam kan met het aanpassen van de uitgaven niet wachten op de landelijke maatregelen en de uitkomsten van de commissie Van Ark 2[1]. Daarmee blijft er een risico bestaan dat bestaande hulp sneller wordt afgebouwd dan alternatieven beschikbaar komen. De gevolgen voor capaciteit, bereik en wachtlijsten worden gevolgd in de monitor, waarin jullie ervaringen een vaste plek krijgen.

2 Hulpvragen breed verkennen en noodzakelijke jeugdhulp beschikbaar houden

Jullie advies: Jullie adviseren om breed te kijken naar wat gezinnen nodig hebben en aanvullende jeugdhulp beschikbaar te houden wanneer andere ondersteuning niet passend of onvoldoende is. Passende hulp moet het doel blijven.

Onze reactie: Dit uitgangspunt nemen we over. De ondersteuning moet aansluiten bij de situatie van het gezin. Via de Amsterdamse Maatwerkmethode kijken we naar hulp buiten de jeugdhulp, bijvoorbeeld bij schulden of praktische problemen. Daarbij wegen we mee wat ouders en hun netwerk daadwerkelijk en duurzaam kunnen dragen. Stress, armoede, woonproblemen, psychische problemen en andere zorgtaken kunnen de draagkracht beperken. Minder beschikbare steun uit de omgeving kan juist reden zijn om eerder of intensiever jeugdhulp te krijgen.

Als specialistische deskundigheid nodig is, blijft aanvullende jeugdhulp mogelijk, ook voor jeugdigen buiten de prioritaire groepen. Wel kunnen zij langer moeten wachten dan jeugdigen die voorrang krijgen. We volgen in de monitor hoe dit uitwerkt en welke ondersteuning gezinnen ontvangen. Daarbij betrekken we ook de ervaringen van jongeren en ouders buiten de prioritaire groepen.

3 De Jeugdvisie zorgvuldig invoeren

Jullie advies: Jullie steunen de inhoudelijke richting van de Jeugdvisie, maar vragen om tijd voor een zorgvuldige invoering. Jullie waarschuwen ervoor de visie te gebruiken als

[1] Commissie-Van Ark geeft in 2027 opnieuw advies | VNG

rechtvaardiging voor bezuinigingen en minder aanvullende jeugdhulp tot doel op zichzelf te maken.

Onze reactie: We delen dat de Jeugdvisie moet gaan over beter opgroeien en ondersteuning die gezinnen verder helpt. De transitie vraagt om een sterkere dagelijkse omgeving en om behoud van noodzakelijke specialistische hulp. We beoordelen de voortgang daarom ook op toegankelijkheid, kwaliteit en continuïteit, en niet alleen op de financiële resultaten. De uitgangspunten van de Jeugdvisie helpen ons om hierin de juiste keuzes te maken.

We kunnen de besparingen echter niet uitstellen om de transitie meer tijd te geven. De dalende rijksbijdrage maakt dat beide opgaven gelijktijdig moeten worden uitgevoerd. We kunnen de risico's van dat tempo niet volledig wegnemen. Wel volgen we of de opbouw en afbouw in de praktijk op elkaar aansluiten. Voor de Kinderdagcentra geldt daarbij een concrete volgorde: de afbouw begint pas als de opbouw van de ontwikkelgroepen in onderwijs en kinderopvang bijna klaar is. Juist voor die overgang zijn extra middelen beschikbaar.

Jullie inbreng in de monitor helpt ons te zien wat de veranderingen voor gezinnen betekenen en waar bijsturing nodig is. Bij signalen van risico's voor toegankelijkheid, veiligheid of continuïteit sturen we tussentijds bij.

4 Luisteren naar jongeren en ouders

Jullie advies: Jullie vragen om de behoeften, wensen en inschatting van jongeren en ouders serieus mee te wegen, ook bij beslissingen over voorrang. Daarvoor zijn aan het begin en tijdens een traject voldoende persoonlijke gesprekken nodig.

Onze reactie: We nemen jullie oproep om jongeren en ouders een volwaardige stem te geven over. Een dossier alleen geeft onvoldoende zicht op wat er in een gezin speelt. Persoonlijke gesprekken zijn nodig om te begrijpen welke hulp past. Wie om hulp vraagt, heeft vaak al veel geprobeerd en moet zich gehoord voelen.

Hoe de inschatting van jongeren en ouders herkenbaar meeweegt en hoe ze persoonlijk worden betrokken, werken we uit in het handelingskader voor de toegang en prioritering. Daarin komen ook de besluitvorming en de omgang met verschillen van inzicht aan de orde. We betrekken jullie en andere ervaringsdeskundigen bij deze uitwerking.

5 De schoolomgeving aanpassen en het probleem niet bij ouders leggen

Jullie advies: Jullie vragen scholen om te luisteren naar jongeren en ouders, passende aanpassingen te bieden en afspraken na te komen, ook zonder diagnose. Ouders die om hulp vragen omdat hun kind op school vastloopt, mogen niet als lastig worden weggezet.

Onze reactie: Dit advies nemen we over. We onderschrijven de oproep om de schoolomgeving aan te passen en ouders serieus te nemen. Als een kind vastloopt op school, is behandeling niet vanzelfsprekend de oplossing. Soms is een aanpassing van het rooster, een rustige plek of een andere afspraak op school nodig. Ouders en jongeren kunnen vaak goed aangeven wat helpt. We nemen deze aandachtspunten mee in de samenwerking met het passend onderwijs en de verdere uitwerking van de gezamenlijke ambitieagenda.

We investeren veel in ontwikkelgroepen in onderwijs en kinderopvang: onderwijszorggroepen en kinderopvangzorggroepen. In 2027 is € 1,9 miljoen opgenomen voor kinderopvangzorggroepen, waarmee naar verwachting jaarlijks ongeveer 150 kinderen in de reguliere kinderopvang kunnen worden ondersteund. Voor de overgang naar inclusief onderwijs en kinderopvang is daarnaast € 2,5 miljoen per jaar aan incidentele coalitiemiddelen beschikbaar in de jaren 2027 tot en met 2030. Ook zijn hiervoor al middelen uit de aanvullende jeugdhulp en de Aanpak Wachtenden ingezet.

De inzet is om deskundigheid rondom het kind en de leraar beschikbaar te maken. Bij de overgang van ieder kind blijft bepalend of de nieuwe plek passende ondersteuning kan bieden. Zoals bij advies 3 beschreven, begint de afbouw van de Kinderdagcentra pas wanneer de opbouw van de ontwikkelgroepen bijna klaar is. Specialistische plekken blijven beschikbaar voor kinderen voor wie onderwijs of kinderopvang ook met extra ondersteuning niet passend te maken is.

Ook het Amsterdamse Manifest Energiek en Impulsief geeft houvast om op een andere manier te kijken naar passende steun of hulp. Dit manifest is een oproep aan alle professionals rondom het kind: onderwijs, huisartsenzorg, jeugdgezondheidszorg, jeugdhulp en opvoedondersteuning. Door minder te focussen op het stellen van diagnoses en meer op het versterken van de omgeving, krijgen kinderen ruimte om zich op hun eigen manier te ontwikkelen.

6 Het OKT toerusten voor zijn bredere taak

Jullie advies: Jullie vragen om voldoende capaciteit en specialistische kennis bij het OKT en de toegang. Ook vragen jullie om betere bereikbaarheid, persoonlijke gesprekken en regie, zodat ouders niet zelf alle hulp hoeven te regelen.

Onze reactie: We nemen het advies om het OKT te versterken over. Meer en zwaardere taken vragen om voldoende mensen en deskundigheid. Daarom stellen we voor vanaf 2028 structureel € 3 miljoen over te hevelen naar het OKT voor de versterking van de basisjeugdhulp.

De impactanalyse OKT die medio 2027 gereed moet zijn, brengt in kaart wat de verschillende ontwikkelingen betekenen voor personeel, capaciteit, deskundigheid en samenwerking. Op basis daarvan volgt in het derde kwartaal van 2027 besluitvorming over de aangepaste opdracht en de fasering. Omdat de verschuiving van hulpvragen al in 2027 begint, vraagt ook de opvang daarvan in de overgangsperiode aandacht.

Met deze investering zijn jullie vragen over bereikbaarheid, specialistische kennis en regie nog niet allemaal beantwoord. Die horen bij de herijking van de opdracht aan het OKT. We willen jullie vragen daarin mee te denken, juist vanuit de ervaringen van gezinnen. Over hoe we dat organiseren, gaan we met jullie in gesprek.

7 Voorrang bepalen op basis van lijdensdruk en een helder proces

Jullie advies: Jullie adviseren om de lijdensdruk per gezin bepalend te laten zijn voor voorrang. Maak duidelijk welke criteria gelden, wie beslist en hoe de inschatting van jongeren

en ouders meeweegt. Voorkom dat situaties eerst moeten escaleren voordat hulp beschikbaar komt.

Onze reactie: We nemen dit advies gedeeltelijk over. De vijf prioritaire doelgroepen blijven het uitgangspunt in ons voorstel aan de raad. Voor deze groepen brengt uitstel van hulp grote risico's mee voor veiligheid, gezondheid en ontwikkeling. We vervangen deze indeling daarom niet door een systeem waarin de individuele lijdensdruk het belangrijkste uitgangspunt voor voorrang is.

Wel wegen de omstandigheden van het gezin mee. In het handelingskader werken we uit hoe lijdensdruk, ontwikkelingsrisico's, draagkracht en de inschatting van jongeren en ouders worden beoordeeld. Ook verduidelijken we wie beslist en hoe wordt gehandeld bij verschil van inzicht. De concrete afspraken daarover volgen dus nog. We betrekken jullie en andere ervaringsdeskundigen bij die uitwerking. Daarnaast vragen we onafhankelijke deskundigen om te reflecteren op de afbakening en de gevolgen van de voorrang.

Aanvullende jeugdhulp blijft ook buiten de prioritaire groepen mogelijk wanneer die na triage nodig blijkt. Veiligheid, ontwikkelingsrisico's en de professionele beoordeling blijven leidend, ook bij verslechtering van de situatie. Met deze uitgangspunten alleen is jullie zorg over te late hulp nog niet weggenomen. De werking van de prioritering en de ervaringen van gezinnen blijven daarom onderwerp van de monitor en de verdere uitwerking.

8 Duidelijkheid en ondersteuning tijdens het wachten

Jullie advies: Jullie vragen om duidelijkheid over verwachte en acceptabele wachttijden en een concrete route voor wachtende gezinnen. Ook buiten de prioritaire groepen moeten gezinnen weten op welke ondersteuning zij kunnen rekenen en hoe bij verslechtering snel hulp wordt geregeld.

Onze reactie: We nemen het advies over om wachtende gezinnen te ondersteunen en contact met hen te houden. De Aanpak Wachtenden is daarvoor het vertrekpunt geweest (ook met jullie eerdere advies over wachten) . Op basis van de geleerde lessen is een werkwijze opgesteld voor het informeren van ouders die na een verwijzing moeten wachten. Professionals in het gebied dragen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor ondersteuning van alle wachtende jeugdigen. Via de Amsterdamse Maatwerkmethode wordt breed gekeken naar wat kan helpen, waaronder praktische hulp, schuldhulp, dagbesteding of collectief aanbod. Ook ouders kunnen ondersteuning nodig hebben.

In de uitvoering verduidelijken we wie voor het gezin aanspreekpunt vanuit de ondersteuning is, hoe het contact wordt onderhouden en wanneer herbeoordeling en opschaling, bij voorbeeld bij verslechtering, nodig zijn. Gezinnen krijgen informatie over de verwachte wachttijd en beschikbare ondersteuning. Daarmee is nog niet het volledige advies verwerkt: concrete normen voor acceptabele wachttijden en een volledig uitgewerkte route voor alle wachtende gezinnen zijn nog niet vastgelegd. Daar komen we op terug bij de verdere uitwerking van de werkwijze, waarbij we jullie betrekken.

De monitor volgt de wachttijden, het bereik van de ondersteuning en de ervaringen van gezinnen, ook buiten de prioritaire groepen. Jullie bijdrage aan de kwalitatieve monitor is daarbij van belang.

9 Geldstromen en overhead kritisch bekijken

Jullie advies: Jullie vragen om eerst geldstromen, overhead en winsten van aanbieders te onderzoeken voordat op hulp voor gezinnen wordt bezuinigd. Maak inzichtelijk welk deel van de besparing uit bedrijfsvoering komt en welk deel uit veranderingen in de hulp.

Onze reactie: Dit advies nemen we gedeeltelijk over. Een van de maatregelen is het verlagen van de overhead in de contracten met aanbieders. Extern onderzoek biedt aanknopingspunten voor een korting van gemiddeld 2,5%, mits die op maat per aanbieder wordt toegepast. Deze maatregel is gericht op bedrijfsvoering en moet de directe behandeling en begeleiding ontzien.

Tijdens de aanbesteding en contractering bespreken we de financiële huishouding van aanbieders en kijken we kritisch naar de besteding van eventuele winsten. We maken onderscheid tussen overheadmaatregelen en veranderingen in de hulp. We volgen niet de volgorde om eerst alle besparingsmogelijkheden in de bedrijfsvoering te onderzoeken voordat we maatregelen doorvoeren die de hulp betreffen. Daarvoor is de omvang van de verlaging van de rijksbijdrage te groot. Beide maken deel uit van de maatregelen.

De gemeente kan bedrijfsvertrouwelijke gegevens van aanbieders niet zelf openbaar maken. Voor inzicht in hun financiële positie en resultaten is openbaar maken door de gemeente ook niet nodig: die informatie is al beschikbaar in openbare jaarverslagen.

10 Verblijf zorgvuldig afbouwen en pleegzorg versterken

Jullie advies: Jullie vragen tijdelijk verblijf beschikbaar te houden waar rust, ruimte en veiligheid nodig zijn. Zorg vóór de afbouw voor een plan voor jongeren die al in verblijf zijn, bouw passende alternatieven op en pak het tekort aan pleegouders en hun ondersteuning aan.

Onze reactie: We nemen het uitgangspunt over dat tijdelijk verblijf beschikbaar moet blijven wanneer thuis wonen niet veilig of haalbaar is. De opbouw van intensieve hulp thuis, de versterking van pleegzorg en de afbouw van verblijf moeten in samenhang plaatsvinden. We investeren € 0,4 miljoen in pleegzorg en betrekken jullie bij de uitwerking van de plannen om pleegzorg te stimuleren. Ook worden jullie betrokken bij de stuurgroep voor de ontwikkelingen rond het creëren en stabiliseren van een thuissituatie.

Voor jongeren die al in verblijf zijn, moeten vervolgplek, ondersteuning en regie tijdig worden bedacht. De overgang naar Wmo, maatschappelijke opvang en volwassenenzorg vraagt gezamenlijke voorbereiding op casusniveau. Daar zetten we ons voor in.

11 Investeren in steun die gezinnen helpt

Jullie advies: Jullie vragen om praktische ondersteuning, lotgenotencontact, rustmomenten en mensen op wie jongeren kunnen bouwen. Behoud initiatieven die werken, waaronder de door jullie genoemde ouderinitiatieven, JIM, PEERS en InterActing.

Onze reactie: We nemen de oproep om deze vormen van steun mee te nemen over. Praktische hulp, lotgenotencontact en vertrouwde steunfiguren, zoals een JIM, zijn net als nu, ook onderdeel van de nieuwe contracten vanaf 2028. Daarnaast is in de jaren 2027 tot en met 2030 jaarlijks € 1 miljoen extra beschikbaar voor jongerenwerk. Daarmee ondersteunen we

vroegsignalering, vertrouwde relaties en de verbinding met school, buurt en professionele hulp.

Jullie voorbeelden maken duidelijk waar de waarde van deze steun voor jongeren en gezinnen zit. Hoe jongeren en ouders de beschikbare ondersteuning ervaren, komt terug in de kwalitatieve monitor.

Samen de gevolgen volgen

We waarderen dat jullie bereid zijn mee te denken over de kwalitatieve monitor en de bijdrage die jullie aan de uitvoering daarvan kunnen leveren. Daarin volgen we onder meer de ervaringen met toegang, gehoord worden, wachttijden en beschikbare ondersteuning. Naast die ervaringen worden financiële gegevens, capaciteit en mogelijke onbedoelde effecten gevolgd. De eerste resultaten gaan in het vierde kwartaal van 2027 naar de raad. Als eerder risico's voor toegankelijkheid, veiligheid of continuïteit zichtbaar worden, sturen we tussentijds bij en informeren we de raad.

Hartelijk dank voor de tijd en aandacht die jullie in het advies hebben gestoken. Op verschillende punten maken we andere keuzes dan jullie adviseren. Ook daarover blijven we graag met jullie in gesprek. De verdere uitwerking en de ervaringen van gezinnen moeten laten zien of de veranderingen in de praktijk de ondersteuning bieden die nodig is. Jullie inbreng is hierbij van heel groot belang!

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam,

Esmah Lahlah
Wethouder Jeugd, Jongerenwerk en Onderwijs